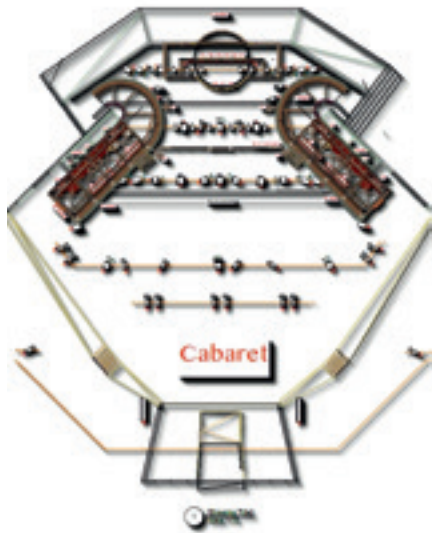

Memlaur Imre

a Kaposvári Csiky Gergely Színház fővilágosítója

Gyerekkoromban nem akartam sem tűzoltó, sem katona lenni, egyértelmű volt, hogy világosító leszek. Ugyanis a Kaposvári Csiky Gergely Színházban születtem! Az édesapám ott volt világosító, és a színház épületében laktunk. A kórházból engem egyenesen a teátrumba vittek haza. Ott nőttem fel, a Csikyben, a „régik nagyk, a legendák között”.

Iskoláim befejezése után azonnal a színháznál kezdtem el dolgozni. Bányai Tamás,

► Cabaret világítási beállítások

Magyarország egyik leghíresebb világítástervezője volt akkor a fővilágosító a Csiky Gergely Színházban. Tőle tanultam a szakmát, valamint azoktól a rendezőktől és díszlettervezőktől, akik akkoriban a színháznál dolgoztak, alkotak. Például: Ascher Tamás, Babarczy László, Khell Zsolt. Elsőrangú képzést kaptam ezektől az óriásoktól, akik azóta is a szakma csúcsát képviselik. Mint az élet egyéb területein, nálunk is utat tört magának egy fiatalabb rendezőgeneráció: Znamenák István, Mohácsi János, Réthly Attila, Keszég László, Rusznyák Gábor, akikkel éveken át együtt dolgoztam, s adtak inspirációt, fenntartva a tanulásem és tapasztalásom folytonosságát.

Világosítóként is készítettem világítási terveket előadásokhoz. Először a *Balta a fülbe* c. előadás (rendezte: Réthly Attila) világítását tervezhettem Ágh Márton díszlettervezővel 1999-ben.

A tervezési munkát a díszletállító próbákon elkezdem, akkor már el tudom dönteni, hogy mi az, amit szeretnék. A technikai megvalósítás csupán a főpróbahéten indul, alakul, változik, válik véglegessé. Vannak rendezők, akik szívesen foglalkoznak a világítással is, legutóbb Bozsik Yvette-tel készült így a *Cabaret* című előadás. A bemutatók többségénél a rendezők elfogadják az elképzeléseimet.

Emlékezetes és nehéz feladat volt Marquerite Duras: *Naphosszat a fákon* c. előadásának világítása. Ebben az előadásban szerepelt, közvetlenül felgyógyulása után, Töröcsik Mari. Az előadást, vendégként, Anatolij Vasziljev rendezte. Ő tervezte a világítást is, én fővilágosítóként az asszisztense voltam. Másképpen dolgozott, mint a magyar rendezők, mert a próbák alatt nem lehetett világítani, külön tartottunk világítási próbákat. Vasziljev által egy teljesen új világítási formanyelvet ismertem meg. Olyan újfajta lámpákat alkalmaztunk, amelyeket akkoriban Magyarországon még sehol sem. Ezeket ma is előszeretettel használom.

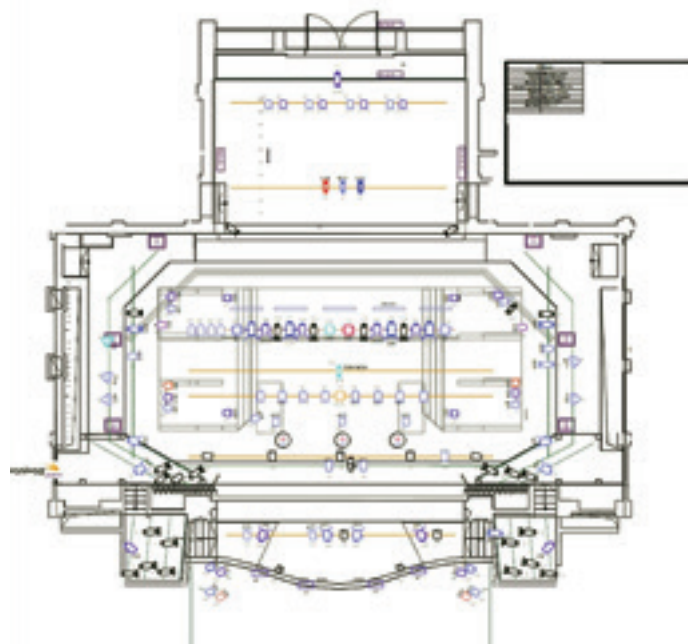
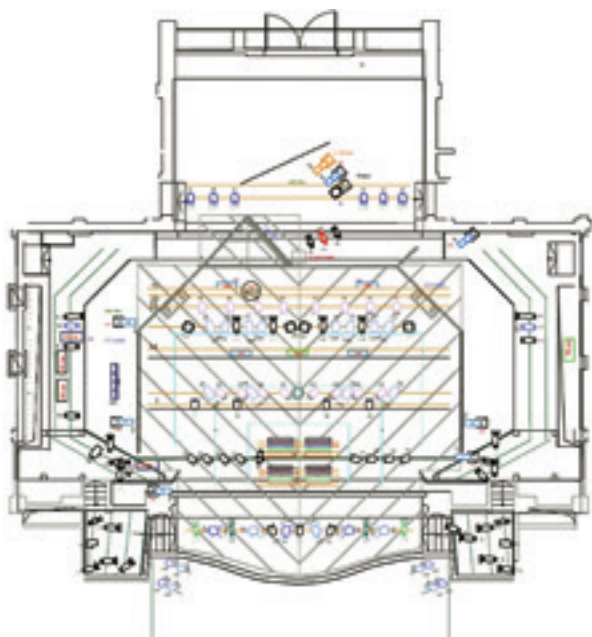
Azokat a díszleteket szeretem bevilágítani, amelyek nem falakkal valóságos teret adnak, hanem elvont szférát jelenítenek meg. Ezeknél a bizonyos elrajzolt színpadképeknél nagyobb jelentőséget kap a világítás. Például: Móra F.–Fábr Z.–Deres P.: *Hannibál tanár úr* (díszlet: Cziegler Balázs, rendező: Vidovszky György), vagy Szöcs Artúr: *Cigánytábor az égbe megy* (díszlet: Polgár Péter, rendező: Szöcs Artúr), illetve Shakespeare: *IV. Henrik* (díszlet: Csanádi Judit, rendező: Tim Caroll) előadásoknál.

A vidéki színházakat figyelembe véve a kaposvári színház világítási felszereltsége nagyon jó. Bár robotlámpákból nem vagyunk jól ellátva – 5 darab van mindössze –, de 80 darab profilfényvetőnk van. 1988-ban volt a színházunk utolsó felújítása, de az azóta eltelt időszakban lecseréltük az összes világítási eszközünket. A fény szabályzó pultunk is a legújabb típusú: grandMA2.

A színházunk világosítói tára öt főből áll, velük látjuk el a két színpad összes világítási feladatát. A világosítói tár több éve összeszokott csapat. Beosztásunk szerint: egy ember a stúdiószínpadon dolgozik állandóan, minden más feladatot pedig a többiekkel közösen végezzük. Fővilágosítóként már csak ritkán dolgozom az előadások alatt, de a fénybeállításoknál rendszeresen ott vagyok. A kollégáim az előadások alatt önállóan dolgoznak. Évi 14-15 bemutatót tart a színházunk, így fizikailag is lehetetlen, hogy minden előadáson ott legyek. Időnként dolgozom más színházban is világítástervezőként, és az ott szerzett tapasztalataim alapján →

► Móra F.–Fábr Z.–Deres P.: *Hannibál tanár úr*. R.: Vidovszky György. 2013

► Naphosszat a fákon és Olivér világítási beállítások

→ elmondhatom, hogy a kaposvári műszak nagyon jó.

Pontos szcenáriumaink vannak, amelyek alapján a kollégáim beállítják azt a világítást, amely az előadáshoz szükséges. A műszaki vezetőtől, a díszlettervezőtől megkapom, vagy saját magam elkészítem a 3D-s díszletterveket a világítástervező programban, ami alapján meg tudom határozni a lámpák pozícióját, hogy a főpróba hetére már kész alapok legyenek. A bemutató idejére a teljes előadás minden beállítása a rendelkezésemre áll. Ez a lehetőség biztosítja minden egyes előadás precíz fénybeállítását. Egy-egy darab világítási szcenárium minden érintett munkatárs rendelkezésére áll.

Világítástervezési munkám során derült ki számomra, hogy az előadásokról készült fotókon nem láttam viszont a munkáimat, az álta-

lam teremtett atmoszférát. Ekkor kezdtem el fotózni. Készítettem díszlet- és világítási fotókat. Ezeket a fotókat nézegették a színészek és a színház vezetői, nagyon megtetszett nekik, és felkértek, hogy az előadásokról is készítsék felvételeket. Azóta ezekből a fotókból készülnek műsorfüzetek, plakátok, promóciós anyagok, s végül ezek kerülnek a színház archívumába.

A jelenleg folyó felújítás során a színházunk világítási berendezéseit és azoknak az elhelyezését én terveztem meg. A terveimet, a szükséges világítási eszközökkel együtt, jóvá is hagyták. A színház átadás után a lehető legújabb, legjobb világítási eszközparkkal fogunk rendelkezni. Kapunk egy új világítástervező programot is, amellyel már azt is meg tudjuk valósítani, hogy beállítjuk a programba a lámpákat, és ha összekapcsoljuk a fényszabályozónkat a szá-

mítógéppel, akkor azt fogom látni a színpadon, amit megterveztem, mert a gépek be fognak állni a terv szerinti pozíciójukba. Azt remélem, hogy ilyen módon nagyrészt be tudunk állni az esti előadás fényeire úgy is, hogy a színpadon egy teljesen más díszlet van, vagy esetleg még nincs is ott a díszlet.

Nagy meglepetés volt számomra a most kapott díj. Színházunk műszaki vezetője mondta, hogy kis idő múlva elkísér valahova, de nem árulta el, hogy hova. Körülbelül két héttel a díjátadó előtt tudtam meg, hogy miről van szó. Nagyon örültem, de amikor megtudtam, hogy színpadra kell állnom és valamilyen köszönőbeszéd-félélet is kell mondanom, annak már nem örültem annyira. Bár a születésem óta színházban élek, szerepelni nem szeretek. Nem szívesen lépek „rivaldafénybe”, inkább létrehozom azt.

VIPER NT

CRYO-FOG High Pressure

UNIQUE 2.1

TINY S

Look Solutions

PELYHE KFT
Light-Sound-Stage

Pelyhe Kft. | 1033 Budapest, Huszti út 34. | Tel.: +36 1 368 92 35 / +36 30 9321 640 / +36 20 9321 640 | www.pelyhe.hu | pelyhe@pelyhe.hu